Gemeente
Amsterdam
Zuid

Gebiedsplan 2021
Oud-Zuid

In dit gebiedsplan leest u wat de belangrijkste onderwerpen zijn in gebied Oud-Zuid en wat de gemeente samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in 2021 gaat doen.

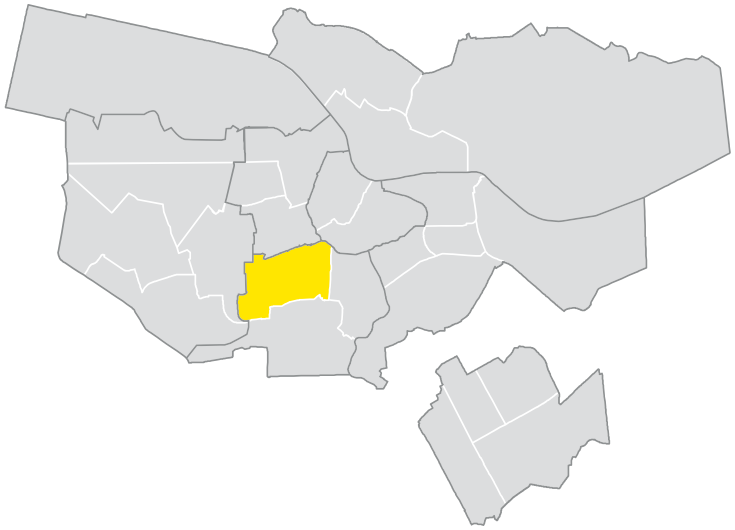

Inhoud

Inleiding 3

Prioriteiten gebiedsagenda 2019-2022 5

Focusopgave 1 Een samenhangende buurtaanpak voor de Marathonbuurt/ Bertelmanpleinbuurt en Schinkelbuurt-Zuid 8

Focusopgave 2 Jongeren weerbaarder maken tegen de verleidingen van alcohol en drugs 12

Focusopgave 3 Balans creëren tussen behoefte aan uitbreiding van woningen en behoud van leefbaarheid voor omwonenden 14

Focusopgave 4 Fijn ouder worden in Oud-Zuid 17

Focusopgave 5 Kwaliteit en leefbaarheid Vondelpark en Museumplein 20

Inleiding

Aanleiding

De gemeente Amsterdam werkt vanuit opgaven, kansen en signalen in de gebieden, wijken en buurten in een stadsdeel. Net als vorig jaar brengen we in de gebiedsplannen focus door per gebied maximaal zes integrale focusopgaven op te nemen. Dat zijn dit jaar de belangrijkste opgaven in het gebied waarmee we het verschil maken en maatwerk leveren in de vorm van uitvoeringsafspraken met onze (interne én externe) samenwerkingspartners, naast de reguliere activiteiten en de stedelijke programma's. Een focusopgave heeft een integrale aanpak en vaak een langere (meerjarige) uitvoering.
De focusopgaven leveren ook een bijdrage aan de realisatie van de ambities uit de op het coalitieakkoord gebaseerde uitvoeringsagenda (zie ook volg.amsterdam.nl voor de online uitvoeringsagenda).

Totstandkoming gebiedsplan 2021

Sinds 2016 werkt de gemeente Amsterdam met gebiedsagenda's waarin de prioriteiten voor een periode van vier jaar zijn opgenomen. Deze agenda's zijn opgesteld in nauwe samenwerking met bewoners, ondernemers en organisaties in het gebied, en is een weerslag van analyses en gesprekken in de buurt. Op basis van de gebiedsagenda wordt jaarlijks een gebiedsplan opgesteld met daarin de belangrijkste opgaven per gebied. Per focusopgave worden alleen de belangrijkste activiteiten vermeld die voor het komende jaar op het programma staan. Het is geen uitputtende lijst van wat er in het gebied gebeurt, maar een overzicht van onderwerpen die dat jaar extra aandacht krijgen. Het gebiedsplan van 2021 bouwt voort op de acties die in 2020 in gang zijn gezet.

Bewoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties weten goed wat er leeft op straat en in de buurt. Bovendien zijn er veel bewoners en ondernemers die zelf willen bijdragen aan de verbetering van hun leefomgeving. De gemeente Amsterdam speelt daar graag op in: samen doen wat er nodig is in een gebied. De contacten die wij dagelijks in de wijk hebben, zijn dan ook een belangrijke bron bij het opstellen van de gebiedsplannen.

2020 was een uitzonderlijk jaar waarin we werden geconfronteerd met het coronavirus. Het virus zelf en de maatregelen die zijn getroffen om verspreiding tegen te gaan, hebben een ontwrichtend effect op het dagelijks leven, zowel in de werk- en privésfeer als in de openbare ruimte. Aan de andere kant zien we veel saamhorigheid en bereidheid om elkaar te helpen. Daar kunnen we op voortbouwen.

De maatregelen hadden ook tot gevolg dat dit gebiedsplan anders tot stand is gekomen dan in voorgaande jaren. Fysieke (thema)bijeenkomsten die normaliter georganiseerd worden over bepaalde thema's of met specifieke doelgroepen konden dit jaar niet of alleen in klein verband plaatsvinden en de in 2019 geïntroduceerde Week van Zuid kon niet doorgaan. In sneltreinvaart is gezocht naar alternatieve manieren om participatie vorm te geven. Zo zijn er digitale bijeenkomsten gehouden en is er gebruikgemaakt van apps en websites. Niet iedereen is digitaal vaardig, daarom blijven een op een gesprekken in sommige gevallen een belangrijke bron van informatie.

Naast de informatie uit de buurt dienen ook de afspraken in het coalitieakkoord als fundament voor het gebiedsplan. Daarmee komen in het gebiedsplan zowel de signalen uit de buurt als het geldende beleid tot uiting.

Samenvatting

Het aantal bezoekers, inwoners en werkenden in Oud-Zuid neemt toe. We zetten ons ervoor in om dit gebied aantrekkelijk, levendig en leefbaar te houden. Daarbij besteden we extra aandacht aan bijzondere plekken en thema's binnen de verschillende buurten.

De focusopgaven voor 2021 zijn een vertaling van één of meer prioriteiten uit de gebiedsagenda 2019-2022. In Oud-Zuid zijn er grote verschillen tussen (kans)arme en (kans)rijke bewoners. We vinden het van belang dat alle groepen prettig in Oud-Zuid kunnen leven en dat bewoners de gelegenheid krijgen elkaar te leren kennen. Voor kwetsbare groepen is er een uitgebreid hulp- en voorzieningenaanbod en we willen ervoor zorgen dat zij de juiste ondersteuning ook weten te vinden.
In de Marathonbuurt/Bertelmanpleinbuurt en Schinkelbuurt Zuid werken we met een integrale buurtaanpak aan een aantrekkelijke en duurzame leefomgeving, verbondenheid en gelijke kansen voor alle inwoners, ongeacht hun leeftijd of thuissituatie.

Het alcohol- en drugsgebruik onder jongeren uit welgestelde gezinnen ligt in Oud-Zuid al jaren boven het gemiddelde van Amsterdam. Daarom de opgave om jongeren weerbaarder te maken tegen de verleidingen van alcohol en drugs. Een nieuwe opgave is het streven naar een ouderenvriendelijke wijk. Stadsdeel Zuid is koploper van alle stadsdelen als het gaat om het aantal ouderen. Veel ouderen willen graag in hun buurt blijven wonen, maar de meeste woningen zijn niet levensloopbestendig of kunnen niet worden aangepast. In 2021 gaan we ouderen helpen om meer gebruik te maken van de beschikbare mogelijkheden om hun woonsituatie te verbeteren.
In en rondom Oud-Zuid wordt de laatste jaren meer en meer gebouwd en verbouwd. We hebben aandacht voor de verschillende vormen van overlast die dit met zich meebrengt en willen balans creëren tussen behoefte aan uitbreiding van woningen en behoud van leefbaarheid van omwonenden. Tot slot besteden we ook in 2021 aandacht aan het Vondelpark en het Museumplein, zodat de kwaliteit en leefbaarheid van deze bijzondere plekken behouden blijven dan wel verbeterd worden.

Onze inzet in 2021 beperkt zich niet tot deze focusopgaven. Via onze reguliere werkzaamheden en de bijdrage aan stedelijke programma's blijven wij ook in 2021 werken aan de prioriteiten uit de gebiedsagenda.

Prioriteiten gebiedsagenda 2019-2022

Iedere vier jaar stelt de gemeente samen met bewoners, ondernemers en partners per gebied een agenda op. De gebiedsagenda laat zien wat we in die periode gezamenlijk in een gebied willen bereiken. We gebruiken de agenda om de gebiedsspecifieke opgaven goed mee te laten wegen in beleidskeuzen die wij als stad maken. Aan de hand van maximaal 6 prioriteiten per gebied worden de belangrijkste thema's voor dat gebied zichtbaar gemaakt. In het gebiedsplan worden de prioriteiten jaarlijks vertaald naar concrete opgaven en activiteiten waar we samen met bewoners, ondernemers en partners mee aan de slag gaan. Hieronder volgt een korte beschrijving van de prioriteiten uit de gebiedsagenda 2019-2022. Wilt u de gebiedsagenda in zijn geheel lezen of meer weten over het gebiedsgericht werken in Amsterdam? Klik dan op deze link. https://www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/stadsdelen/gebiedsgericht/gebiedsagenda/

Prioriteit 1: Een aantrekkelijke en duurzame leefomgeving

Er komen niet alleen meer bezoekers naar Oud-Zuid, er wonen en werken ook steeds meer mensen. Bovendien wordt er meer gerecreëerd in de openbare ruimte. We zien dan ook dat het steeds voller wordt in de openbare ruimte en dat de drukte in het auto- en fietsverkeer toeneemt. Door de populariteit van het online winkelen stijgt het aantal pakketbezorgingen en ook zijn er meer maaltijdbezorgers. Het centrummilieu breidt zich uit, waardoor Oud-Zuid meer bezoekers krijgt. De groei van het aantal bezoekers en bewoners leidt tot meer levendigheid op straat, maar ook tot meer afval en hinder door terrassen en geparkeerde fietsen op de soms erg smalle stoepen.
In Oud-Zuid zijn veel middelbare scholen gevestigd, waardoor er grote groepen jongeren in de openbare ruimte verblijven. Dit leidt soms tot overlast voor bewoners.
We streven naar een aantrekkelijke, duurzaam ingerichte openbare ruimte waar mensen aangenaam kunnen verblijven en zich soepel kunnen verplaatsen.

Prioriteit 2: Gevarieerd woningaanbod en verbondenheid in de buurt

De bevolkingssamenstelling van Oud-Zuid is aan het veranderen. Dat komt onder meer door de vergrijzing en de komst van nieuwe Amsterdammers, zoals internationals, statushouders, studenten en starters. Verder strijden we tegen de groeiende tweedeling tussen arm en rijk. Door de hoge woningprijzen zijn er in de laatste jaren vooral kapitaalkrachtige mensen in Oud-Zuid komen wonen. Zij worden de buren van mensen die al lange tijd in Oud-Zuid wonen en die een stuk minder rijk zijn. Doordat het gebied zo gewild is, wordt het voor ouderen die willen verhuizen naar een passende woning en voor gezinnen met opgroeiende kinderen moeilijker om een betaalbare woning in hun eigen buurt te vinden.
De verandering in de bevolkingssamenstelling heeft tot gevolg dat er minder contact is tussen buurtgenoten. Wij vinden het van belang om het gebied voor alle groepen toegankelijk te houden en om bewoners de gelegenheid te bieden elkaar te leren kennen.

Prioriteit 3: Meer zorg voor bewoners met een verborgen ondersteuningsbehoefte

Oud-Zuid staat bekend om zijn sociaal-economisch sterke buurten, maar omvat ook buurten waar een stapeling van sociaal-maatschappelijke problematiek te vinden is. De meeste kwetsbare groepen, waaronder statushouders en mensen met een GGZ-achtergrond of een licht verstandelijke beperking, wonen in de Stadion- en Schinkelbuurt. Voor bewoners die hulp of ondersteuning nodig hebben, is er een breed spectrum aan voorzieningen, maar voor een deel van deze groep rust er een taboe op het vragen om hulp. Wij willen ook deze mensen bereiken.
Het is ook van belang om de binding van de kwetsbare bewoners met hun buurt en hun buurtgenoten te verstevigen, zodat onnodige overlast en onbegrip kunnen worden voorkomen.
In Oud-Zuid wonen relatief veel ouderen die op bepaalde vlakken ondersteuning nodig hebben om zelfstandig te kunnen blijven wonen. Het aantal ouderen zal met name in het Museumkwartier de komende jaren nog flink toenemen, waardoor ook de vraag om ondersteuning zal stijgen.

Prioriteit 4: Meer kansen en weerbaarheid voor kinderen en jongeren

Oud-Zuid kent zowel buurten met zeer welgestelde bewoners als wijken met veel armoede. In de Schinkelbuurt en de Stadionbuurt groeit één op de vijf kinderen op in armoede. We zien bij jongeren uit deze gezinnen verschillende problemen, zoals een moeilijke thuissituatie of eenzaamheid. Maar ook bij jongeren uit rijkere gezinnen zien we problemen. Daar gaat het, naast eenzaamheid, vooral om overmatig drank- en drugsgebruik en depressie

Prioriteit 5: Nieuw- en verbouwplannen die goed in de leefomgeving passen

In en rondom Oud-Zuid wordt de komende jaren veel gebouwd en verbouwd. Particuliere eigenaren investeren in hun vastgoed en maken plannen voor het vergroten of veranderen van hun panden. Daarnaast worden in het kader van 'Koers 2025 – Ruimte voor de Stad' plannen voorbereid voor de zuidwestkant van Oud-Zuid:

- In het Havenstraatgebied worden vanaf 2019 vijfhonderd woningen, een basisschool en voorzieningen gebouwd. De British School zal zich vestigen in het voormalige Huis van Bewaring. Daarvoor is een verbouwing noodzakelijk.
- Voor het gebied Verdi (rondom het IJsbaanpad) worden plannen uitgewerkt voor nieuwe woningen aan de kant van de Amstelveenseweg. Aan de kant van de Schinkel komen betere recreatiemogelijkheden en meer groen.
- Voor het bedrijventerrein Schinkel worden plannen gemaakt om het gebied te transformeren tot een gemengd woon-werkgebied.

De ontwikkelingen hebben veel impact op de woonomgeving en dienen dan ook in goede banen te worden geleid.

Prioriteit 6: Aandacht voor bijzondere plekken: Museumplein en Vondelpark

De internationaal bekende musea, het Concertgebouw, het Vondelpark en een aantal hoogwaardige winkelstraten in Oud-Zuid leveren een belangrijke bijdrage aan de culturele en economische waarde van de stad. We zien al enkele jaren dat het centrummilieu zich uitbreidt naar Oud-Zuid, wat veranderingen in het horeca- en winkelaanbod met zich meebrengt. Het Museumplein is de culturele kern van Amsterdam en het aantal bezoekers is de laatste jaren enorm gestegen.
Het Vondelpark, het bekendste park van Amsterdam, is een populaire verblijfs- en ontmoetingsplek. De bezoekersaantallen zullen nog verder toenemen, want in een zich verdichtende stad vervullen parken een belangrijke rol als gelegenheden voor buitenrecreatie. We zetten ons ervoor in om beide locaties aantrekkelijk te houden voor een breed en divers publiek en gebruik.

Focusopgave 1
Een samenhangende buurtaanpak voor de Marathonbuurt/ Bertelmanpleinbuurt en Schinkelbuurt-Zuid

Aanleiding

De Marathonbuurt en de Bertelmanpleinbuurt liggen tegen elkaar aan en hebben hetzelfde karakter; ze zijn beide onderdeel van Plan Zuid. Het zijn rustige buurten en mensen wonen er over het algemeen lang en plezierig. Er staan veel corporatiewoningen, waar voornamelijk mensen met een laag inkomen wonen. Veel van de jongeren groeien op in een huishouden met een minimuminkomen.
Van het totale aantal bewoners valt 13 procent in de groep kwetsbare Amsterdammers, die kampen met gezondheidsklachten, psychische klachten en/of sociale problemen zoals armoede, eenzaamheid en werkloosheid. 17,5 procent van de bewoners is ouder dan 65 jaar, en van deze groep is circa 30 procent kwetsbaar. Het aantal kwetsbare huishoudens neemt al enige tijd toe doordat een groot deel van de vrijkomende sociale huurwoningen aan deze groep wordt toegewezen. Tegelijkertijd zien we door de verkoop van corporatiewoningen een toestroom van mensen met een hoger inkomen en een andere leefstijl. Deze tweedeling leidt tot minder buurtcontact en soms zelfs tot conflicten tussen bevolkingsgroepen – niet alleen tussen kopers en huurders, maar ook bijvoorbeeld tussen jongeren en ouderen.

In 2020 is een cijfermatige analyse gemaakt van de Marathonbuurt/Bertelmanpleinbuurt en zijn gesprekken en bewonersbijeenkomsten gehouden om de sociale veerkracht in beeld te brengen. Er zijn vrij veel actieve bewoners en er is een ruim ondersteuningsaanbod. Dit bleek eens te meer tijdens de lockdown vanwege het coronavirus. Voor veel mensen is echter onduidelijk waar ze terecht kunnen als ze hulp nodig hebben. Ook blijkt er weinig samenhang te zijn tussen de duurzame of sociale initiatieven van de bewoners en krijgen informele hulpverleners, die vaak uit de kwetsbare doelgroep komen, onvoldoende ondersteuning, waardoor het informele steunnetwerk broos is.

Ook in de Schinkelbuurt-Zuid, die grenst aan de Marathonbuurt/Bertelmanpleinbuurt, spelen sociale problemen. Het Havenstraatgebied, nu een bedrijventerrein, wordt ontwikkeld tot een woon-werkgebied en het voormalige Huis van Bewaring wordt verbouwd tot een internationale school. Aan de ene kant biedt dit kansen, aan de andere kant maken veel bewoners zich zorgen om toenemend verkeer en meer drukte.

Beschrijving focusopgave

De drie buurten vragen om een meer integrale aanpak. Samen met bewoners, bedrijven en instellingen werken we verder aan het verstevigen van het sociale netwerk, door te verbinden, ontmoeting te stimuleren, aanspreekpunten in de wijk in te stellen en de talenten van buurtbewoners tot hun recht te laten komen.
We willen meer samenhang brengen in het welzijns- en zorgaanbod en ervoor zorgen dat bewoners weten wat er allemaal aan ondersteuning beschikbaar is. Het welzijn van ouderen vraagt extra aandacht.

Uit de analyse in de Marathonbuurt/Bertelmanpleinbuurt is een aantal aanbevelingen voortgekomen om de veerkracht van de bewoners te versterken. In de tweede helft van 2020 zijn die aanbevelingen in samenspraak met de buurt, de professionals en diverse directies van de gemeente vertaald naar concrete acties. Het belangrijkste doel is om de bewoners beter in staat te stellen hun eigen situatie te verbeteren; de behoeften en eigen inbreng van de bewoners zelf staan steeds centraal. Daarom is er een buurtbudget van € 100.000 beschikbaar gesteld. Met dit bedrag bieden we bewoners en ondernemers de kans om hun ideeën, wensen en plannen voor verbeteringen in de buurt te realiseren. De uitvoering van de buurtinitiatieven vindt plaats in 2021.
De analyse toonde ook aan dat er behoefte is aan verbinders: personen die kennis hebben van de initiatieven en activiteiten in de buurt, deze aan elkaar kunnen koppelen en op straat aanwezig zijn als vraagbaak. In het najaar van 2020 is er in de Marathonbuurt/Bertelmanpleinbuurt een verbinder aangesteld.

In 2021 beginnen we ook in de Schinkelbuurt-Zuid met een integrale aanpak, gericht op het terugdringen van de sociale problematiek. De eerste stap is het in kaart brengen van de knelpunten en van de positieve krachten die we kunnen aanboren.

Naast een unieke aanpak per buurt, trekken we samen op met de focusbuurten Diamantbuurt, de Burgemeester Tellegenbuurt en de Rijnbuurt-West (De Pijp, Rivierenbuurt) en starten we stedelijk een traject op met andere focusbuurten in Amsterdam.

Beoogde doelen

De kracht van de Marathonbuurt/Bertelmanpleinbuurt en Schinkelbuurt-Zuid wordt benut en het ondersteuningsaanbod is toegankelijker.

Deze focusopgave draagt bij aan de volgende ambities van de Uitvoeringsagenda van het College:
- Kansengelijkheid
- Fijne buurten, leefbare stad

- Gezonde en duurzame stad

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:
- Prioriteit 1: Een aantrekkelijke en duurzame leefomgeving
- Prioriteit 2: Gevarieerd woningaanbod en verbondenheid in de buurt
- Prioriteit 3: Meer zorg voor bewoners met een verborgen ondersteuningsbehoefte
- Prioriteit 4: Meer kansen en weerbaarheid voor kinderen en jongeren

Wat gaan we doen en met wie

In de buurtaanpak werken we samen met bewoners, welzijn- en zorgpartners, corporaties en andere partners om het sociale netwerk in de Marathonbuurt/Bertelmanpleinbuurt te verstevigen. Dit doen we door betere samenwerking en door bewoners, organisaties en gemeentelijke teams met elkaar te verbinden. Hiervoor zetten we onder meer een verbinder in, die een stevig netwerk van bewoners, vrijwilligers en organisaties opzet en die een bijdrage levert aan activiteiten van anderen of zelf activiteiten organiseert. We ondersteunen jongeren en kinderen die in armoede en/of minimagezinnen opgroeien, bijvoorbeeld door in samenwerking met onder meer City Youth stages, schuldhulpverlening en laagdrempelige activiteiten aan te bieden.
Voor de Schinkelbuurt-Zuid maken we in 2021 een cijfermatige analyse en gaan we gesprekken voeren met bewoners en professionals in de buurt om meer zicht te krijgen op wensen en behoeften en op de sociale veerkracht. Daarna stellen we samen met de betrokkenen een plan van aanpak op.

Bij de uitvoering van deze focusopgave zijn tenminste de volgende directies betrokken:
- Directie: Sociaal - GGD
- Directie: Sociaal - Onderwijs, Jeugd en Zorg
- Directie: Sociaal - Werk, Participatie en Inkomen

Activiteiten

- *1.1 Uitvoeren van plan van aanpak Marathonbuurt/Bertelmanpleinbuurt*
  Eind 2020 is voor de komende vier jaar een samenhangend plan van aanpak opgesteld, waarin prioriteiten zijn geformuleerd. In 2021 leggen we de nadruk op het verbinden van initiatieven en bewoners, het ontwikkelen van talenten, en het welzijn van ouderen (o.a. ouderenhuisvesting, zie focusopgave 4).
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Gebiedsteam

- *1.2 Ondersteuning jongeren bij het vinden van werk*
  Jongeren in de Marathonbuurt/Bertelmanpleinbuurt krijgen vanuit jongerenwerk extra ondersteuning bij het vinden van een stageplek of een baan.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

- *1.3 Voortzetting projecten Achter de Voordeur en Zorgmaatje*
  Het project Achter de Voordeur houdt in dat een verpleegkundige en een vakman van de woningcorporatie gezamenlijk huisbezoeken afleggen om in kaart te brengen welke problemen

bewoners ervaren en of zij voldoende zorg en ondersteuning krijgen. Als dat laatste niet het geval is, wordt vanuit het project Zorgmaatje een student verpleegkunde aan de bewoner gekoppeld.
(Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

- *1.4 Buurtbudget Marathonbuurt/Bertelmanpleinbuurt*
  In 2020 is door buurtbewoners een aantal plannen geselecteerd die in aanmerking komen voor financiering uit het Buurtbudget. In 2021 zullen de gekozen plannen worden uitgevoerd.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Gebiedsteam

- *1.5 Gesprekken in Schinkelbuurt-Zuid*
  In de Schinkelbuurt-Zuid gaan we gesprekken voeren met actieve bewoners en andere betrokkenen. We willen weten wat ze waarderen aan deze buurt, wat er volgens hen ontbreekt en wat voor hen belangrijke thema's zijn. De resultaten vinden hun weerslag in een plan van aanpak.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Gebiedsteam

Focusopgave 2
Jongeren weerbaarder maken tegen de verleidingen van alcohol en drugs

Aanleiding

Het gebruik van alcohol en drugs onder jongeren in Oud-Zuid ligt al enkele jaren boven het gemiddelde van Amsterdam. Het gaat voornamelijk om jongeren uit gezinnen in het Museumkwartier, de Apollobuurt en Willemspark. Dit overmatige middelengebruik leidt vaak tot gezondheidsproblemen, schoolverzuim en schooluitval. Gebleken is dat de jeugdhulpverlening moeilijk in contact komt met deze gezinnen.

Beschrijving focusopgave

Bij deze opgave ligt de nadruk op het geven van voorlichting over middelengebruik en op het voeren van gesprekken met jongeren zelf en hun ouders. We onderzoeken hoe we de jongeren beter kunnen bereiken. Scholen kunnen daarbij een grote rol vervullen.

Beoogde doelen

Minder middelengebruik onder jongeren in de Apollobuurt en het Museumkwartier.

Deze focusopgave draagt bij aan de volgende ambities van de Uitvoeringsagenda van het College:
- Kansengelijkheid
- Vrijheid en Veiligheid

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:

- Prioriteit 4: Meer kansen en weerbaarheid voor kinderen en jongeren

Wat gaan we doen en met wie

We gaan een plan van aanpak maken dat gericht is op preventie. Daarvoor werken we samen met de middelbare scholen, Jellinek, de GGD, de Ouder- en Kindteams, Jongerenwerk, Straatcoaches en Streetcornerwork.

Bij de uitvoering van deze focusopgave zijn tenminste de volgende directies betrokken:
- Directie: Sociaal - GGD
- Directie: Sociaal - Onderwijs, Jeugd en Zorg

Activiteiten

- *2.1 Voorlichtingsbijeenkomst*
  In november 2020 is in samenwerking met het OKT en Jellinek voor ouders van aankomende brugklassers een avond georganiseerd om hen voor te lichten over de verleidingen van alcohol en drugs. Het voornemen is om deze bijeenkomst jaarlijks te organiseren om kennis te delen en bewustwording en weerbaarheid te creëren. Verder worden de mogelijkheden verkend om een goede samenwerking tussen primair en voortgezet onderwijs te realiseren.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

- *2.2 Kunstproject*
  We onderzoeken hoe we kunst kunnen inzetten om de dialoog met jongeren en ouders te stimuleren en bewustzijn over middelengebruik onder jongeren in Oud-Zuid te vergroten.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

- *2.3 Intensieve Preventieve Aanpak*
  IPA (Intensieve Preventieve Aanpak) is gericht op jongeren die dusdanig risicogedrag vertonen dat zij het gevaar lopen de aansluiting met school, werk, gezin en samenleving te verliezen. Van de betreffende groep jongeren is bekend dat zij moeilijk te motiveren zijn. De medewerkers van IPA weten hiermee om te gaan en bieden vroegtijdige interventie en laagdrempelige hulp.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: Sociaal - Onderwijs, Jeugd en Zorg

Focusopgave 3

Balans creëren tussen behoefte aan uitbreiding van woningen en behoud van leefbaarheid voor omwonenden

Aanleiding

De voortdurende groei van Amsterdam en de daarmee gepaard gaande prijsstijging per vierkante meter woonoppervlak leiden ertoe dat steeds meer woningen worden verbeterd en/of uitgebreid met een nieuwe fundering, een uitbouw in de tuin, een extra verdieping onder of boven op het pand of een balkon. Dit verschijnsel, dat zich vooral voordoet in de 19de-eeuwse wijken in West en Zuid, maar ook elders in de stad steeds duidelijker de kop opsteekt, noemen we 'bouwdynamiek'.

In met name het Museumkwartier, Willemspark en de Schinkelbuurt ervaren bewoners verbouwingsoverlast, in de vorm van stof, lawaai, obstakels in de openbare ruimte, aantasting van privacy en vermindering van daglicht in de eigen woning. De intensieve bouwdynamiek heeft ook tot gevolg dat het groen in de binnentuinen afneemt, wat onder meer consequenties kan hebben voor de klimaatbestendigheid van deze buurten.

Beschrijving focusopgave

We staan voor een complexe opgave: enerzijds willen we pandeigenaren de kans geven woningen te verbeteren en uit te breiden, omdat deze projecten een positieve impuls kunnen geven aan de stad. Aan de andere kant willen we de hinder die omwonenden kunnen ervaren zo veel mogelijk beperken en willen we voorkomen dat het stadsgezicht wordt aangetast. Deze opgave heeft maatschappelijke, technische en juridische aspecten. Maatschappelijk, omdat er tegenstrijdige belangen in het spel zijn; technisch, omdat de gemeente moet uitzoeken of er aan ontwerp en uitvoering van verbouwingen technische eisen kunnen

worden gesteld gericht op beperking van de overlast; juridisch, omdat voorgestelde maatregelen wettelijk moeten worden getoetst. De opgave is dan ook meerledig:

- Regelgeving (bestemmingsplannen, vergunningen) inventariseren en wijzigen.
- Communicatie over en onderlinge afstemming van bouwprojecten verbeteren.

In 2020 is een aantal bestemmingsplannen herzien. Naar aanleiding van een vroegtijdig en breed participatietraject met bewoners en ondernemers zijn er beperkingen geformuleerd voor aan- en opbouw van panden en voor bestemmingswijzigingen. De vaststellingsprocedure vindt in 2021 plaats.

Beoogde doelen

Ruimte voor uitbreiding en kwaliteitsverbetering van panden met beperking van de hinder voor omwonenden.

Deze focusopgave draagt bij aan de volgende ambities van de Uitvoeringsagenda van het College:

- Fijne buurten, leefbare stad

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:

- Prioriteit 5: Nieuw- en verbouwplannen die goed in de leefomgeving passen

Wat gaan we doen en met wie

We gaan de gemeentelijke informatie over verbouwplannen verbeteren en in straten waar veel bouwprojecten tegelijk gaande zijn, experimenteren we met verschillende vormen van afstemmingsoverleg tussen projectontwikkelaars, aannemers en werkvoorbereiders. Daarnaast worden via bestemmingsplanwijzigingen beperkingen geformuleerd voor de aan- en opbouw van panden.

Bij de uitvoering van deze focusopgave zijn tenminste de volgende directies betrokken:

- Directie: R&E - Ruimte en Duurzaamheid
- Directie: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte
- Directie: GWS - Stadswerken
- Directie: GWS - Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte

Activiteiten

- *3.1 Opstellen plan van aanpak per wijk of straat*
  We gaan kennis, data, klachten en interne expertise bundelen en verwerken tot een plan van aanpak per wijk of straat. In dit plan wordt onderbouwd waarom de bouwdynamiek in een specifieke buurt of straat op enig moment meer aandacht krijgt dan op een andere locatie.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

- *3.2 Afstemming van bouw- en verbouwprojecten*
  In verschillende wijken wordt overlast ervaren doordat verschillende bouw- en verbouwprojecten en gemeentelijke werkzaamheden samenvallen. Per locatie brengen wij gezamenlijk met

projectontwikkelaars en aannemers de knelpunten in kaart en zoeken we met partners als politie en handhaving naar mogelijkheden om de druk op de wijk te verminderen.
(Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

- *3.3 Gebiedsgerichte communicatie*
  Per wijk zoeken we de geschiktste communicatievorm om bewoners te informeren over aanstaande bouwprojecten. Te denken valt aan bouwborden op bouwlocaties en buurtwebpagina's.
  Tevens worden mogelijkheden verkend om te inventariseren welke effecten bewoners van Oud-Zuid van de getroffen maatregelen ervaren.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

- *3.4 Aanscherpen afgifte objectvergunningen*
  We willen de regels voor het plaatsen van objecten in de openbare ruimte aanscherpen. Het object moet duidelijk worden omschreven, we willen kritischer kijken naar de noodzaak ervan en we nemen maatregelen tegen onbeperkte verlenging van vergunningen.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS – Stadsdelen Stadsloket

- *3.5 Afspraken over evenementen in combinatie met bouwprojecten*
  Evenementen geven vaak extra druk op de openbare ruimte. Om te voorkomen dat de combinatie van bouwprojecten en evenementen problemen opleveren op het gebied van bereikbaarheid, veiligheid en leefbaarheid, maken we vroegtijdig afspraken over welke activiteiten wel en niet kunnen doorgaan. Bij het verstrekken van vergunningen stellen we eisen aan de afscherming van bouwplaatsen.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Gebiedsteam en Vergunningen, Toezicht en Handhaving

Focusopgave 4
Fijn ouder worden in Oud-Zuid

Aanleiding

Stadsdeel Zuid is koploper van alle stadsdelen als het gaat om het aantal ouderen. In Oud-Zuid wonen momenteel 8.136 65-plussers en in 2030 naar verwachting 9.600. Op dit moment is 40 procent van deze groep ouder dan 75. Het grote aantal ouderen en de groei van deze groep brengt de komende jaren een aantal uitdagingen met zich mee.

Veel ouderen willen graag in hun buurt blijven wonen, omdat zij daar hun sociale netwerk hebben. De meeste woningen in Oud-Zuid zijn echter niet levensloopbestendig, bijvoorbeeld omdat ze alleen met een trap te bereiken zijn, en kunnen ook niet worden aangepast. Als ouderen hun huis moeilijk in of uit komen, levert dat niet alleen praktische problemen op, maar ligt ook eenzaamheid op de loer.

Door het coronavirus en de bijbehorende maatregelen is weer duidelijk geworden hoezeer de kwetsbaarheid en de kans op eenzaamheid toenemen met de leeftijd. Daarom is dit in 2021 een van onze speerpunten.

Beschrijving focusopgave

Om ouderen de kans te geven in hun buurt te blijven wonen is er aandacht nodig voor de woonomstandigheden, maar ook voor de inrichting van de wijk, voor het voorzieningen- en zorgaanbod en voor het sociale netwerk.
In 2021 gaan wij ouderen helpen meer gebruik te maken van de beschikbare mogelijkheden om hun woonsituatie te verbeteren. Het gaat hierbij om verhuisregelingen als 'Van Groot naar Beter' of 'Van Hoog naar Laag', maar ook om de inzet van wooncoaches en andere vormen van begeleiding, bijvoorbeeld bij een verhuizing.

Er wordt gekeken of bestaande woningen kunnen worden aangepast en daarnaast zetten we ons in voor de realisatie van nieuwe seniorenwoningen bij transformatieprojecten.

We streven naar een ouderenvriendelijke wijk. In 2020 heeft het stadsdeel samen met de stadsdorpen en maatschappelijke organisaties het Ouderen Uitvoeringsplan opgesteld, dat gericht is op sociale aspecten. Met deze focusopgave combineren we de sociale en de ruimtelijke aspecten tot een integrale aanpak. Dat betekent dat we niet alleen kritisch kijken naar het voorzieningenaanbod en de toegankelijkheid daarvan, maar ook naar de woonsituatie en de begaanbaarheid van de openbare ruimte. Samen met de ouderen zelf en de stedelijke programma's werken we concrete oplossingen uit.

Beoogde doelen

Bewoners kunnen prettig oud worden in Oud-Zuid, in een levensloopbestendige woning en met een bereikbaar en passend voorzieningenaanbod in hun buurt.

Deze focusopgave draagt bij aan de volgende ambities van de Uitvoeringsagenda van het College:
- Fijne buurten, leefbare stad
- Vrijheid en Veiligheid

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:
- Prioriteit 1: Een aantrekkelijke en duurzame leefomgeving
- Prioriteit 2: Gevarieerd woningaanbod en verbondenheid in de buurt
- Prioriteit 3: Meer zorg voor bewoners met een verborgen ondersteuningsbehoefte

Wat gaan we doen en met wie

Ouderen zelf staan centraal in onze aanpak, maar als stadsdeel werken we ook samen met collega's van verschillende directies. Om de woonomstandigheden te verbeteren, trekken we op met het programmateam Ouderenhuisvesting 2019-2022, woningcorporaties en andere maatschappelijke partners. Met stedelijke directies en zorg- en welzijnsorganisaties werken we aan een compleet aanbod van wonen, welzijn en zorg in een goed begaanbare wijk. Voor deze focusopgave trekken we op met gebied De Pijp, Rivierenbuurt.

Bij de uitvoering van deze focusopgave zijn tenminste de volgende directies betrokken:
- Directie: Sociaal - Onderwijs, Jeugd en Zorg
- Directie: Sociaal - Werk, Participatie en Inkomen
- Directie: GWS - Stadswerken
- Directie: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte
- Directie: R&E – Wonen

Activiteiten

- *4.1 Ouderen stimuleren om gebruik te maken van de ondersteuningsmogelijkheden op woongebied*
  Naast een vervolg op de succesvolle informatiemarkt uit 2019 zetten we met verschillende partners in het veld een bredere campagne op. Niet alleen om de doelgroep bekender te maken met de beschikbare regelingen en voorzieningen, maar ook om meer op het individu afgestemde begeleiding te bieden. Dit doen we in samenwerking met o.a. het stedelijke programma ouderenhuisvesting 2019-2022. We vragen aandacht voor ouderenwoningen bij de transformatie van locaties en bij gebiedsontwikkeling.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Wonen

- *4.2 Ruimte maken voor ontmoeting, de openbare ruimte toegankelijker maken en mobiliteit vergroten*
  We gaan met ouderen buurtschouwen houden om vast te stellen met welke aanpassingen de openbare ruimte toegankelijker kan worden gemaakt voor mensen die minder goed ter been zijn. We gaan onderzoeken of de dienst Heen en Weer uit de Rivierenbuurt ook in Oud-Zuid kan worden opgezet. Voor het opstarten van de dienst zijn middelen beschikbaar gesteld uit het buurtbudget voor Oud-Zuid. Ook nemen we ontmoetingslocaties in de openbare ruimte en elders onder de loep. Aan vrijwilligers en professionals op ontmoetingslocaties bieden we voorlichting over dementie.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Gebiedsteam

- *4.3 Zorg- en welzijnsaanbod verbeteren*
  Met de stadsdorpen en de partijen van de alliantie Wijkzorg hebben we vorig jaar geïnventariseerd wat volgens hen belangrijke aspecten zijn om prettig en gezond oud te kunnen worden in Amsterdam-Zuid. Een van die aspecten – naast bijvoorbeeld een gezonde leefstijl en een sociaal netwerk – is dat bewoners de weg kunnen vinden in het ondersteuningsaanbod en zo zelf de beter de regie kunnen voeren. In 2021 gaan deze partners een vervolg geven aan deze bevindingen. Waar mogelijk maken we gebruik van de stedelijke programma's om lokale opgaven aan te pakken.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

Focusopgave 5
Kwaliteit en leefbaarheid Vondelpark en Museumplein

Aanleiding

Het Vondelpark is een van de visitekaartjes van Amsterdam: toeristen komen hier om even te ontsnappen aan de drukte in de stad. Ook Amsterdammers – uit de buurt en ver daarbuiten – maken veel gebruik van het park om te ontspannen, recreëren en sporten. De hoge bezoekersaantallen vragen om extra inspanningen op het gebied van beheer en onderhoud.

Het Museumplein, met zijn internationaal bekende musea, het Concertgebouw en aangrenzende, hoogwaardige winkelstraten, levert een belangrijke culturele bijdrage aan de stad. We zien al enkele jaren een toename in het aantal bezoekers. De langere, warmere zomers van de afgelopen paar jaar spelen daarbij een rol. Door het coronavirus en de bijbehorende maatregelen is in het afgelopen jaar de behoefte aan ruimte voor buitenrecreatie nog verder gestegen. Het is nu ongeveer 25 jaar geleden dat het Museumplein een complete metamorfose heeft ondergaan. Bepaalde onderdelen van het plein zijn inmiddels toe aan groot onderhoud of vervanging. Bovendien functioneert de inrichting niet overal optimaal.

Beschrijving focusopgave

We zetten ons ervoor in om het Vondelpark en het Museumplein aantrekkelijk te houden voor een breed en divers publiek. Voor beide locaties zijn voorstellen gedaan omtrent duurzaamheid, leefbaarheid en toekomstbestendigheid en voor het Vondelpark is een Kansenkaart opgesteld. In 2021 wordt de Agenda Museumplein 2021-2026 gepresenteerd, waarin een praktische, doelgerichte en samenhangende aanpak voor het plein en de directe omgeving is geformuleerd. Hiervoor is gebruik gemaakt van de uitkomsten van verschillende participatietrajecten in de omgeving.

Beoogde doelen

- Het Vondelpark is goed onderhouden en blijft aantrekkelijk en leefbaar voor bezoekers en bewoners.
- Het Museumplein is toekomstbestendig.

Deze focusopgave draagt bij aan de volgende ambities van de Uitvoeringsagenda van het College:
- Open en tolerante stad
- Fijne buurten, leefbare stad
- Gezonde en duurzame stad

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:
- Prioriteit 6: Aandacht voor bijzondere plekken: Museumplein en Vondelpark

Wat gaan we doen en met wie

Samen met de betrokken partijen vertalen we de opgaven in de Kansenkaart Vondelpark. In 2021 wordt de Agenda Museumplein 2021-2026 gepresenteerd met een vertaling naar concrete activiteiten; waar mogelijk beginnen we met de uitvoering daarvan.

Bij de uitvoering van deze focusopgave zijn tenminste de volgende directies betrokken:
- Directie: GWS - Stadswerken
- Directie: R&E - Gemeentelijk Vastgoed
- Directie: R&E - Ingenieursbureau
- Directie: R&E - Kunst en Cultuur
- Directie: R&E - Ruimte en Duurzaamheid
- Directie: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte

Activiteiten

Vondelpark

- *5.1 Verdere verkenning om vaste toiletvoorzieningen te verbeteren*
  De tijdelijke mobiele toiletcabines ontsieren het park en lokken uit tot vandalisme en worden daarom opgeknapt. Om vast te stellen of en waar er in dit Rijksmonument vaste voorzieningen kunnen worden geïnstalleerd, is uitgebreid onderzoek nodig. Eerder is er een locatieonderzoek uitgevoerd en momenteel worden kansrijke locaties nader verkend, zodat we komend jaar tot uitvoering kunnen overgaan. In afwachting van de bevindingen gaan we in 2021 de bestaande toiletvoorzieningen bij VOLT en het pierenbadje verbeteren en het onderhoud intensiveren (graffiti weghalen en afbladdering tegengaan).
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte

- *5.2 Initiatieven van de ondernemers voor een duurzaam Vondelpark faciliteren*
  De ondernemers in het park zijn hard geraakt door de coronacrisis. Desalniettemin blijft de ondernemersvereniging zich inzetten voor duurzaamheid. In 2021 gaat de vereniging verder met het

uitwerken van hun initiatieven om bijvoorbeeld bedrijfsafvalcontracten samen te voegen, duurzaam afval in te zamelen en rijbewegingen in het park te verminderen.
(Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Afval en Grondstoffen

- *5.3 Het onderhoud van het park intensiveren*
  We gaan het dagelijks onderhoud anders inrichten, waardoor er meer capaciteit vrijkomt voor het groenonderhoud. In bepaalde delen van het park vindt groot onderhoud plaats aan de paden, het groen en de bomen. In 2020 is er een pilot uitgevoerd in het deel tussen de Stadhouderskade en de Van Baerlebrug, om te bepalen welke ondergrond het meest geschikt is voor het park. De andere paden worden ook van deze ondergrond voorzien.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadswerken

- *5.4 Samenwerking tussen vrijwilligersorganisaties verstevigen*
  In het Vondelpark zijn veel vrijwilligers actief, bijvoorbeeld voor het onderhoud van het Rosarium, het Vondel Informatiepunt, schoonmaakacties en natuureducatie. Hun inbreng is onontbeerlijk; daarom willen wij in 2021 extra aandacht aan hen besteden en de samenwerking tussen de vrijwilligersorganisaties onderling versterken.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Gebiedsteam

- *5.5 Samenwerking tussen belangengroepen versterken*
  We zetten de goede samenwerking tussen de verschillende groepen voort. Zo organiseren we regelmatig sessies om knelpunten te bespreken en oplossingen te zoeken en te implementeren. Thema's die aan bod komen zijn bijvoorbeeld de drukte in het park, de inzet van gastheren/vrouwen, afspraken over het aantal evenementen en onderhoud.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS – Stadsdelen Gebiedsteam

Museumplein

- *5.6 Agenda Museumplein en omgeving 2021-2026*
  In 2021 wordt de Agenda Museumplein en omgeving 2021-2026 gepresenteerd. Deze Agenda is opgesteld op basis van participatietrajecten en gemeentelijk beleid, en omvat een programma van prioriteiten en projecten waar volgens ons de komende jaren aan gewerkt dient de worden. De activiteiten 6.2 t/m 6.5 zijn onderdeel van deze Agenda; dit zijn de projecten die we in 2021 gaan uitvoeren.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte

- *5.7 Vervanging meubilair Museumplein*
  Het pleinmeubilair is na 25 jaar toe aan vervanging. In 2021 worden alle bankjes en afvalbakken vervangen door meubilair dat voldoet aan de criteria van de Puccinimethode, de standaard voor het Amsterdamse straatbeeld.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte

- *5.8 Vervanging en groot onderhoud lichtmasten*
  De huidige lichtmasten passen niet binnen de Puccinimethode. In 2021 wordt een aantal masten vervangen, de overige worden vernieuwd en voorzien van duurzame led-verlichting.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte

- *5.9 Vervanging grasveld, ondergrond en drainage*
  Het grasveld en bijbehorende ondergrond verkeren in slechte staat. In 2021 onderzoeken we de mogelijkheden om de grasmat, de ondergrond en de drainage in 2021/2022 te vervangen.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte

- *5.10 Groeiplaatsverbeteringen bomen*
  Een groot aantal van de bomen op het Museumplein verkeert in matige tot slechte conditie. In 2021 onderzoeken we hoe we de kwaliteit van de bodem kunnen verbeteren en of er bomen vervangen dienen te worden.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte